

Пам'яті Валерія Олександровича Корчіна (18.10.1941—14.01.2024)

14 січня 2024 р. на 83-му році життя перестало битися серце нашого товариша і колеги, талановитого вченого, кандидата фізико-математичних наук Корчина Валерія Олександровича. Майже 60 років його життя було пов'язано з Інститутом геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України, де він пройшов шлях від техника до провідного наукового співробітника.

Народився Валерій Олександрович 18 жовтня 1941 р. у Росії (Горьківська обл. Бутурлінський р-н, с. Ігнатово) в сім'ї військовослужбовця. Після війни зміна місць проживання сім'ї (Рига, Конотоп, Київ) і як наслідок — навчання Валерія Олександровича в різних школах були пов'язані

зі зміною гарнізонів, в яких служив його батько — Корчін Олександр Іванович, який вийшов у відставку у званні генерал-майора Радянської армії і оселився у Києві. У 1959 р. Валерій Олександрович розпочав трудову діяльність учнем слюсаря, а згодом став механіком-збірником електрорадіоапаратури 3-го розряду на військовому підприємстві (в той час поштова скринька № 335) у м. Києві. Після навчання (1959—1961) у Київському професійному училищі № 5, працював техніком НДСу Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка.

У 1964 р. Валерій Олександрович прийшов працювати в Інститут геофізики АН УРСР на посаду техника у лабораторію фізичних властивостей речовини земної кори, яку очолював кандидат геолого-мінералогічних наук Т.С. Лебедєв. Починаючи з 1966 р. Валерій Олександрович активно займався науково-дослідною роботою і друкував статті у наукових журналах. Після закінчення радіофізичного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка у 1968 р. (вечірнє відділення, кафедра квантової фізики) та служби у лавах Радянської Армії (1968—1969) він повернувся на роботу в Інститут, де брав безпосередню участь у розробці та виготовленні установок високого тиску, апаратурно-методичних комплексів експериментальних досліджень фізичних властивостей мінеральної речовини Землі за високих *PT*-режимів дослідів. Одночасно заочно навчався в аспірантурі (1971—1975). Основний напрям його досліджень — фізика твердого тіла, а саме вивчення впливу високого тиску і температури на зміну швидкості поширення пружних

Citation: In memory of Valerii Korchny (18.10.1941—14.01.2024). (2024). *Geofizicheskiy Zhurnal*, 46(1), 105—106. Publisher Subbotin Institute of Geophysics of the NAS of Ukraine, 2024. This is an open access article under the CC BY-NC-SA license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>).

хвиль у гірських породах. Результати цих досліджень відображено у колективній монографії «Упругие свойства горных пород при высоких давлениях», яка побачила світ в 1972 р. у видавництві «Наукова думка».

У 1977 р. в Інституті фізики Землі РАН (Москва, Росія) Валерій Олександрович успішно захистив дисертацію «Зміна пружних параметрів гірських порід та мінералів при високих термодинамічних умовах» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю «геофізика».

Валерій Олександрович брав участь у виконанні багатьох цільових програм, наукових проєктів, фундаментальній і прикладній тематиці Національної академії наук України та господарчих договорах.

У 1999 р. Валерію Олександровичу було присвоєно звання старшого наукового співробітника, а з 2003 р. він займав посаду провідного наукового співробітника Відділу фізичних властивостей речовини Землі (згодом Відділ сейсмометрії і фізичних властивостей речовини Землі та Відділ петромагнетизму і морської геофізики). Неодноразово брав участь у польових і морських експедиційних роботах і наукових дослідженнях за кордоном.

Валерій Олександрович брав участь у створенні перших петрофізичних моделей земної кори Українського щита разом з Т.С. Лебедевим, В.І. Шаповалом, Б.Я. Савенко, Ю.П. Оровецьким та П.О. Буртним. До його значних наукових здобутків в останні десятиріччя слід віднести розробку теорії існування зони низьких швидкостей (ЗНШ) термобаричної природи, яку він виклав у численних статтях та доповід-

ях. Аналізуючи результати лабораторних вимірювань пружних параметрів гірських порід за високих термодинамічних умов та експериментальні дані глибинного сейсмічного зондування, він встановив, що виявлені на сейсмічних розрізах ЗНШ не тільки зумовлені зміною складу порід у земній корі, а можуть бути спричинені певними співвідношеннями тисків та градієнтів температур і існують на певних глибинах у вигляді зон розуцільнення. Його розробки увійшли окремим розділом в монографію «Термобаричне петрофізичне моделювання в геофізиці», за які він отримав у 2017 р. премію імені С.І. Субботіна за видатні наукові досягнення в галузі геофізики, гідрофізики, наукового приладобудування, метеорології та фізики атмосфери.

Валерій Олександрович брав участь у численних міжнародних конференціях в Україні та за її межами. Його науковий доробок становить близько 400 наукових праць (у тому числі 17 монографій), три авторських сертифікати. Більш як 100 наукових праць він опублікував за кордоном.

У робочих стосунках Валерій Олександрович був принциповою і прямолінійною людиною, а у побуті — чесним, відкритим, доброзичливим, м'яким, порядним. Він завжди був у центрі уваги колег, допомагав у роботі молодим науковцям, за що вони йому безмежно вдячні. Як глибоко інтелегентна людина любив багато читати і спілкуватись з колегами та друзями на різноманітні теми. Із задоволенням брав участь у різних заходах, любив рибалку. Люблячий та відданий сім'янин, Валерій Олександрович був опорою для своєї родини.

Світла йому пам'ять!

*Редколегія та співробітники
Вісника петромагнетизму
і морської геофізики*